



Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw mr. J.J.M. Uitermark
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 29 januari 2025

betreft Overzicht financiële impact bestaand en nieuw rijksbeleid op decentrale overheden

ons kenmerk 175830U

Geachte mevrouw Uitermark,

In het afgelopen jaar heeft de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken zich intensief beziggehouden met het brede onderwerp van de bestuurlijke en financiële verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden.

Op 16 april 2024 belegde zij een deskundigenbijeenkomst over dit thema met vertegenwoordigers van ROB, COELO, IPO en VNG. Mede in vervolg daarop stelde de Kamer op 10 september 2024 een adviesaanvraag vast aan de ROB inzake de opzet en werkwijze van een jaarlijkse monitor die Kamerleden behulpzaam zou kunnen zijn bij het verkrijgen van inzicht of de middelen en de ontwikkeling van de vrije bestedingsruimte van decentrale overheden toereikend zijn voor (nieuwe of geïntensiverde) taken van decentrale overheden. Recent hebben leden van diverse fracties bovendien in kader van de begrotingsbehandeling 2025 hierover vragen aan u gericht, in het bijzonder bij de begrotingswetsvoorstellen Gemeentefonds 2025 en Provinciefonds 2025 (EK 36.600 B, A en EK 36.600 C, A).

Tevens besprak de commissie op 15 oktober 2024 uw brief d.d. 30 september 2024 ter aanbieding van het Integraal Overzicht Financiën gemeenten 2024 en het Integraal Overzicht Financiën provincies 2024 (EK 34.568, H). In deze brief werd een beeld geschetst van de financiële positie, inkomsten en uitgaven van medeoverheden, alsmede het oordeel van de accountant over de jaarrekening over 2023. U schreef in die brief begrip te hebben voor de zorgen van gemeenten en provincies over de balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht. Om te vervolgen: 'Verschillende signalen wijzen erop dat de uitvoeringskracht van gemeenten is achtergebleven bij de toename van ambities en taken, vooral bij kleinere gemeenten.'

Hoewel de Kamers door de regering in uiteenlopende stukken periodiek geïnformeerd worden over ontwikkelingen in de taken en bijbehorende financiën van decentrale overheden, bestaat in de commissie behoefte aan een (periodiek) één samenvattend overzicht dat de leden inzicht geeft in de financiële impact van bestaand beleid van de rijksoverheid op decentrale overheden (i.e. van rijksbeleid dat in de afgelopen circa 15 jaar tot stand is gekomen) én van beleidsvoornemens van het Rijk



datum 29 januari 2025

ons kenmerk 175830U

blad 2

die consequenties hebben voor de taken van decentrale overheden en daardoor financiële effecten sorteren op lokaal niveau.

Het is een overzicht vergelijkbaar met dat genoemd in de gewijzigde motie van de leden Van der Graaf en Van der Molen (TK 35.300 VII, nr. 46) die eerder door de Tweede Kamer is aanvaard. De opvolging van deze Tweede Kamermotie door de regering (zie onder andere de brieven TK 35.300 B, nr. 9 en TK 35.300 B, nr. 12) heeft naar het oordeel van de commissie tot nu toe onvoldoende het samenvattende overzicht van de financiële impact van bestaand én voorgenomen rijksbeleid op decentrale overheden opgeleverd.

De commissie voor Binnenlandse Zaken zou graag een dergelijk overzicht ontvangen uiterlijk op 1 mei 2025 en ziet uw reactie op deze brief graag binnen vier weken na dagtekening tegemoet.

Hoogachtend,

I.M. Lagas MDR

Voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken